

Adszorpció S/L határfelületen

S+L

Gyakorlati alkalmazások:

oldószer tisztítás/regenerálás

vízkezelés

színtelenítés

festés

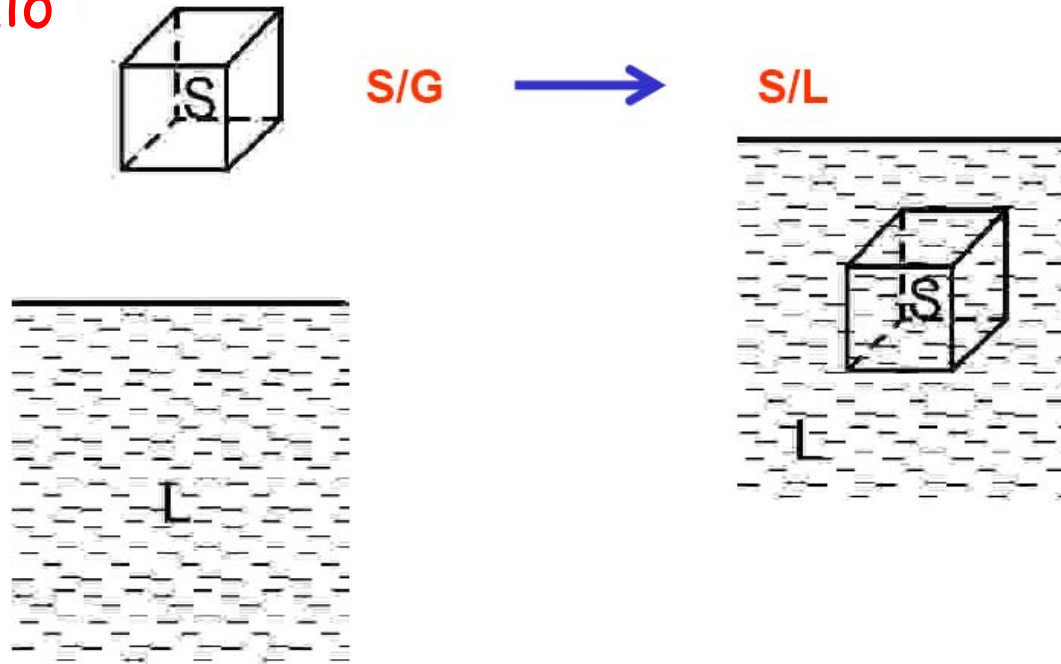
mosás

elválasztástechnika

felületminősítés

TISZTA (EGYKOMPONENSŰ) FOLYADÉK

immerzió

Immerziós hő:

$$q_w = h_{S/L} - h_S$$

orientáció a felületen
mérhető

TÖBBKOMPONENSŰ FOLYADÉKOK

A RÉSZTVEVŐK:

oldott anyag(ok)	(B)
oldószer	(A)
felületi kötőhely	(S)

KÖLCSÖNHATÁSOK

A - A; B - B; A - S; B - S

MECHANIZMUS

nedvesítés
szorpció
elegyedés
cserélődés

$\beta A^L + B^S \rightleftharpoons \beta A^S + B^L$ versengés/kicserélődés

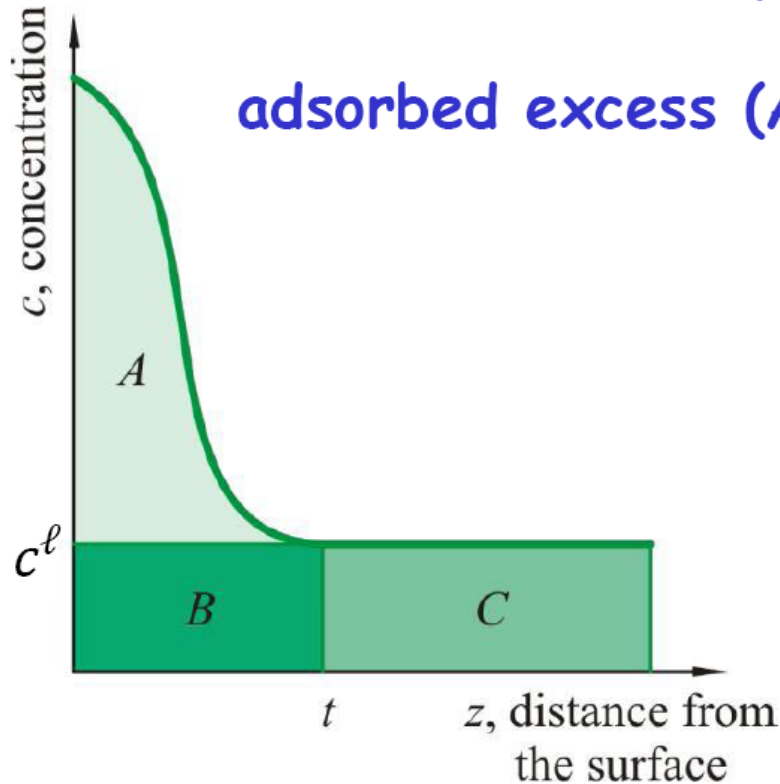
$\beta = \frac{a_{m,2}}{a_{m,1}}$ helyigény

A szorpció mennyiségi leírása

$$S_A = \frac{\text{surface area}}{\text{mass of solid}}$$

adsorbed amount (A+B)

adsorbed excess (A)

$$n = A_s \int_0^t c dz + c^l V^l \quad (A+B+C)$$

$$n^\sigma = n - c^l V^l - c^l V^s \quad (A)$$

$$n^s = n^\sigma + c^l V^s \quad (A+B)$$

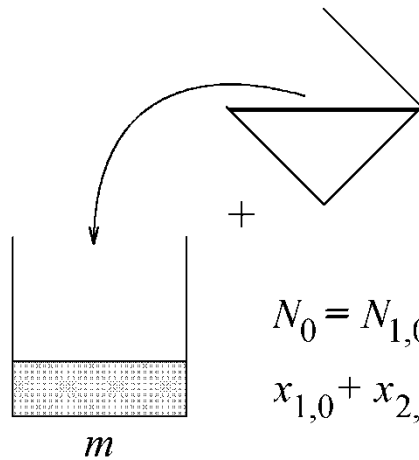
$$n^s \approx n^\sigma$$

**S/L határfelületnél $c^l V^s$
nem mindig hanyagolható el**

$$n^s \neq n^\sigma$$

Anyagmérleg:

T=állandó

$$N_0 = N_{1,0} + N_{2,0}$$

$$x_{1,0} + x_{2,0} = 1$$

$$N = N_1 + N_2$$

$$x_1 + x_2 = 1$$

folyadék
tömbfázis
határfelületi
réteg

$$N^s = N_1^s + N_2^s$$

$$x_1^s + x_2^s = 1$$

$$n_0 x_{1,0} = n_1^s + (n_0 - n^s) x_1$$

$$n_0 (x_{1,0} - x_1) = n_1^s - n^s x_1$$

$$n_1^\sigma \equiv n_1^s - n^s x_1 = n_0 (x_{1,0} - x_1)$$

Az adszorbeált többlet

1-NEM-ELEKTROLITOK és gyenge elektrolitok

Kölcsönhatások: diszperziós, van der Waals, H-híd, hidrofób

2-ELEKTROLITOK

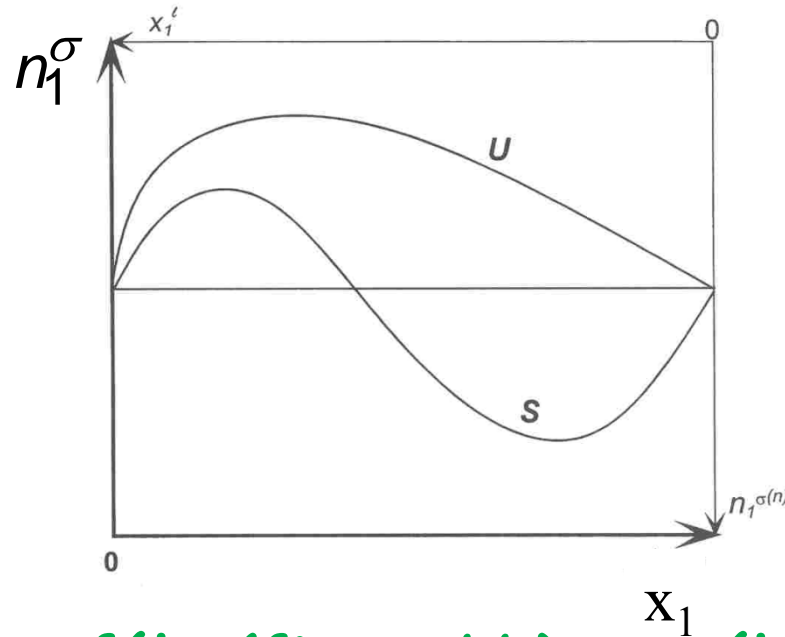
Kölcsönhatások: Coulomb vonzás és taszítás

1-NEM-ELEKTROLITOK és gyenge elektrolitok

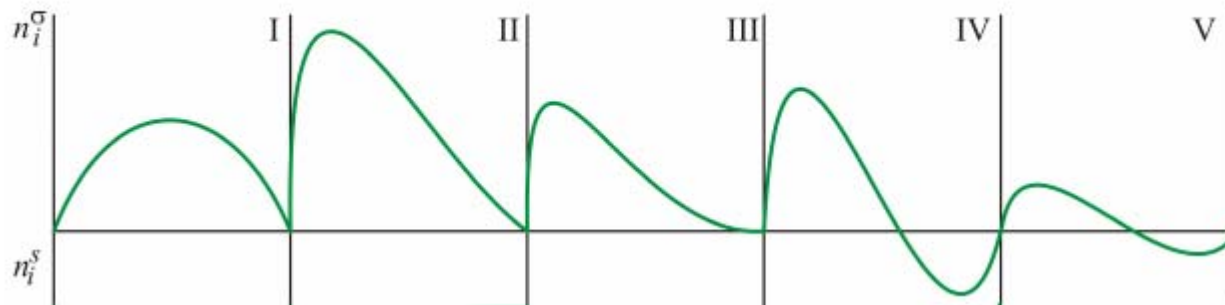
*Korlátlanul elegyedő rendszerek

$T = \text{állandó}$

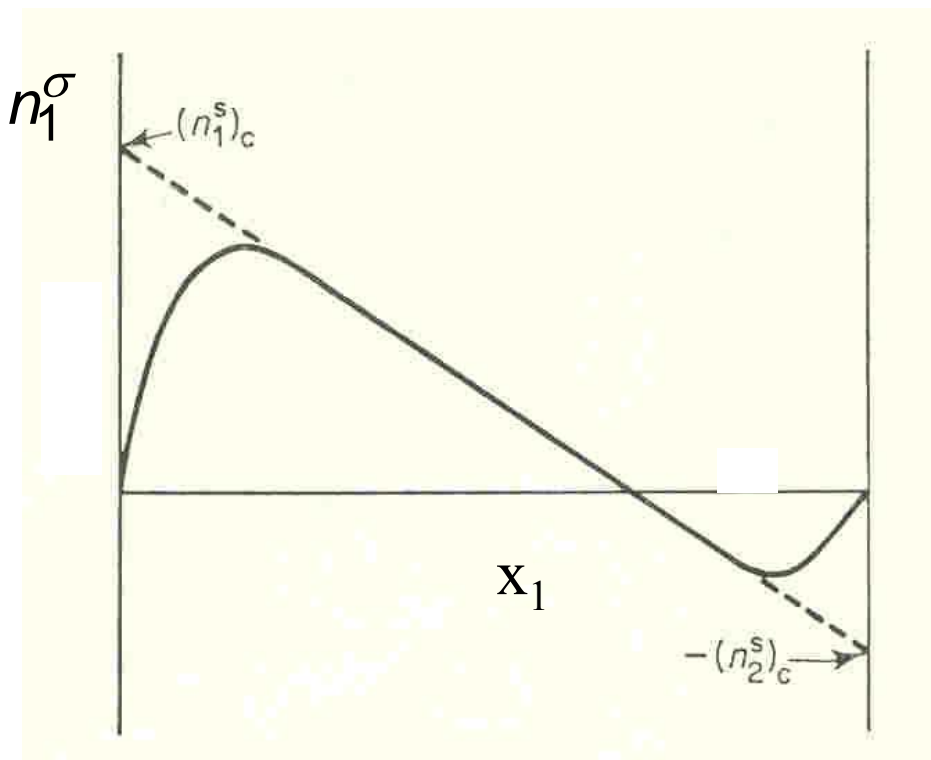
$$n_0 (x_{1,0} - x_1) = n_1^s - n^s x_1 \equiv n_1^\sigma (x_1) \quad \text{többletízoterma}$$

Schay-Nagy féle (finomabb) osztályozás

A Schay-Nagy féle izoterma-analízis (II-IV. típus)

$$n_0(x_{1,0} - x_1) = n_1^s - n^s x_1 \equiv n_1^\sigma(x_1) \quad y = a + bx$$

felt.: egymolekulás borítottság $n_1^s a_1 + n_2^s a_2 = S_A$

Alternatív felületmeghatározási módszer ⁸

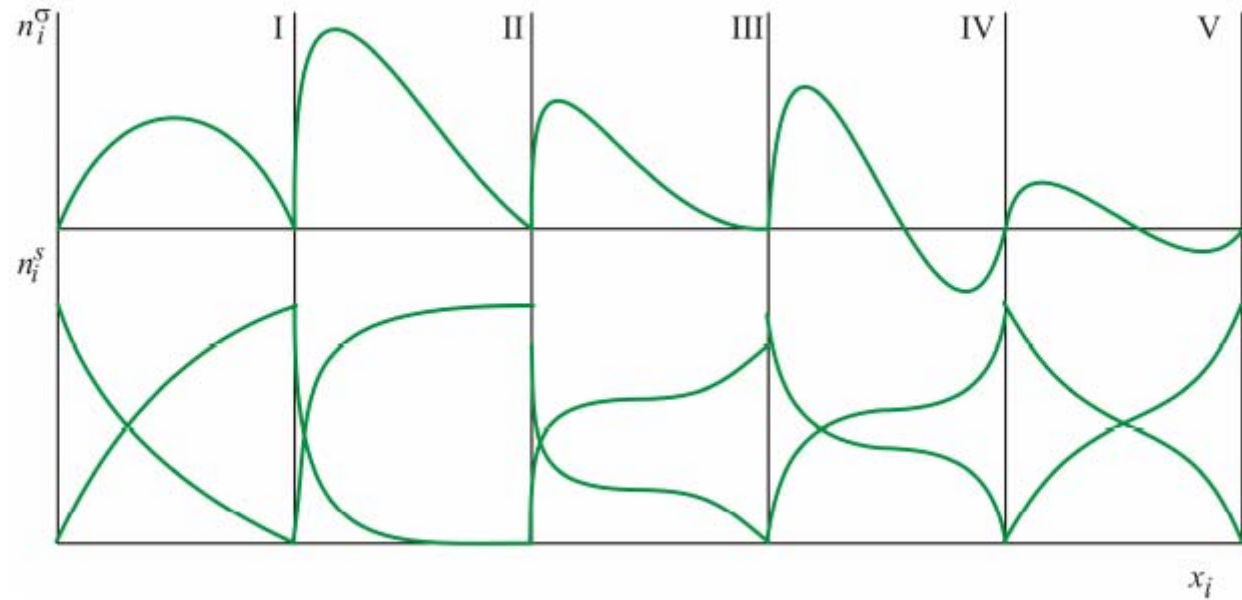
Molar cross sectional area of pure liquids

liquid	cross sectional area, m²/mmol
methanol	94
ethanol	120
butanol	172
benzene	180
cyclohexane	208
heptane	256
toluene	206

A többletizotermből az egyedi izoterma (az adott komponensből megkötött teljes mennyiség) kiszámítható

Többletizoterma

Egyedi izoterma

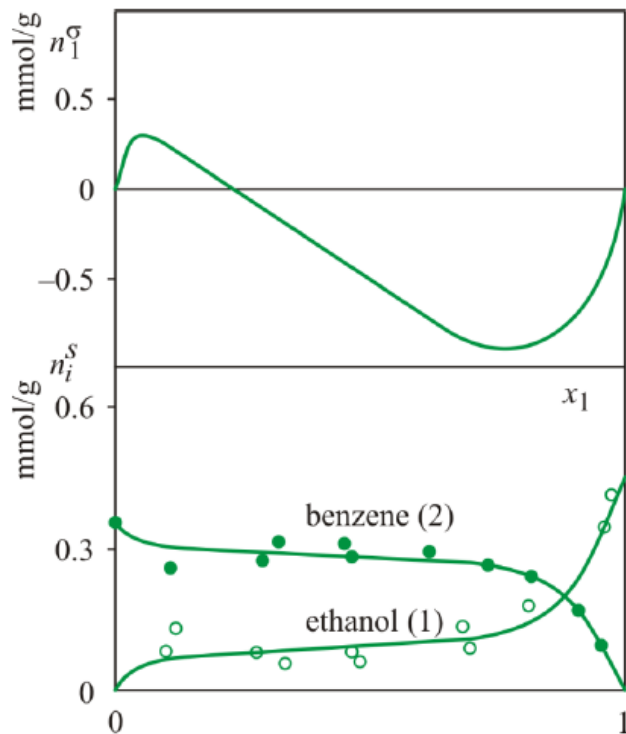

$$x_1^s = \frac{n_1^s}{n^s} = \frac{n_1^\sigma}{n^s} + x_1$$

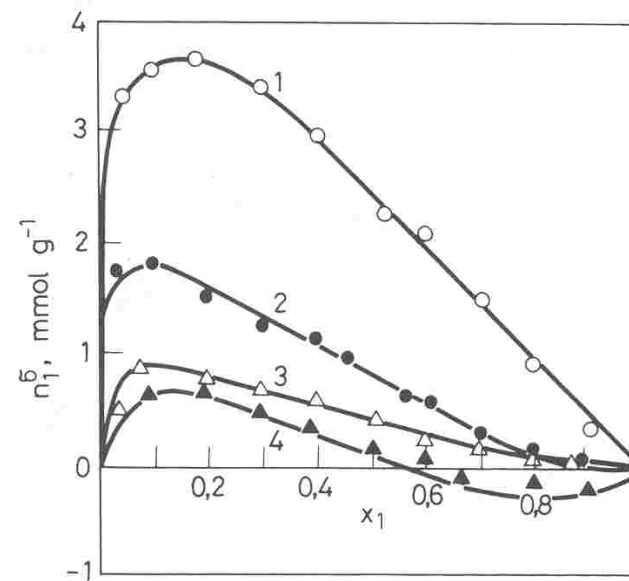
$$n_1^s = n_1^\sigma + n^s x_1$$

Az izotermatípus az adszorbenstre és a folyadékpárra együttesen jellemző

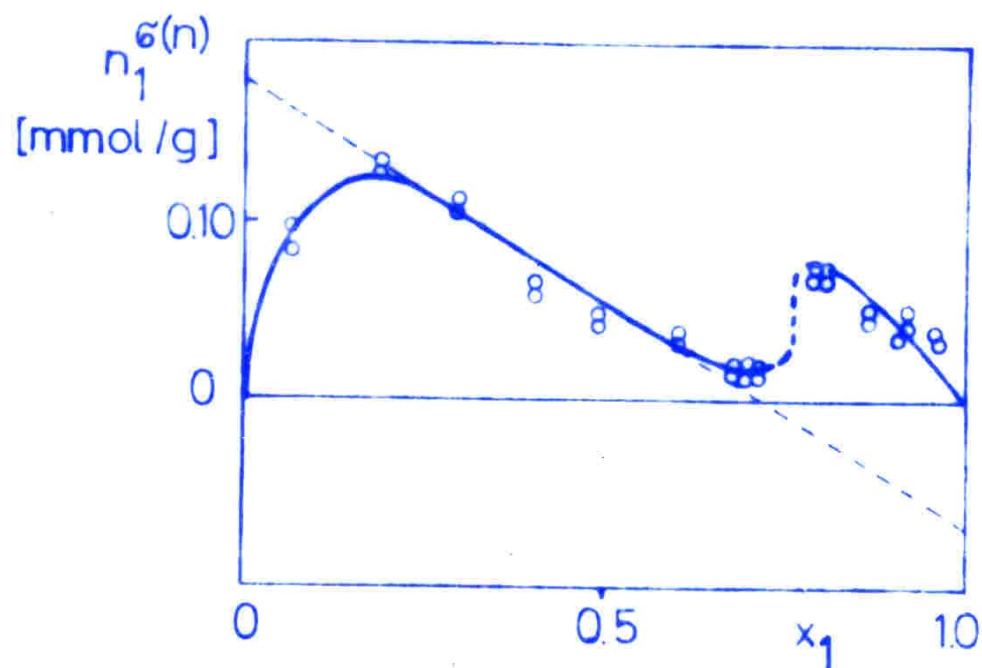
etanol(1)- benzol(2)
aktív szénen

alkohol-benzol elegyek paligorszkiton
1:metanol,
2:etanol,
3:n-propanol,
4:i-propanol

Anomáliák

dimer képződés

vajsav (1) - ciklohexán (2) + szén (Spheron 6)

*Híg (nem-elektrolit) oldatok + gyenge elektrolitok

Kölcsönhatások:

diszperzív
hidrofób
H-kötés
vdW

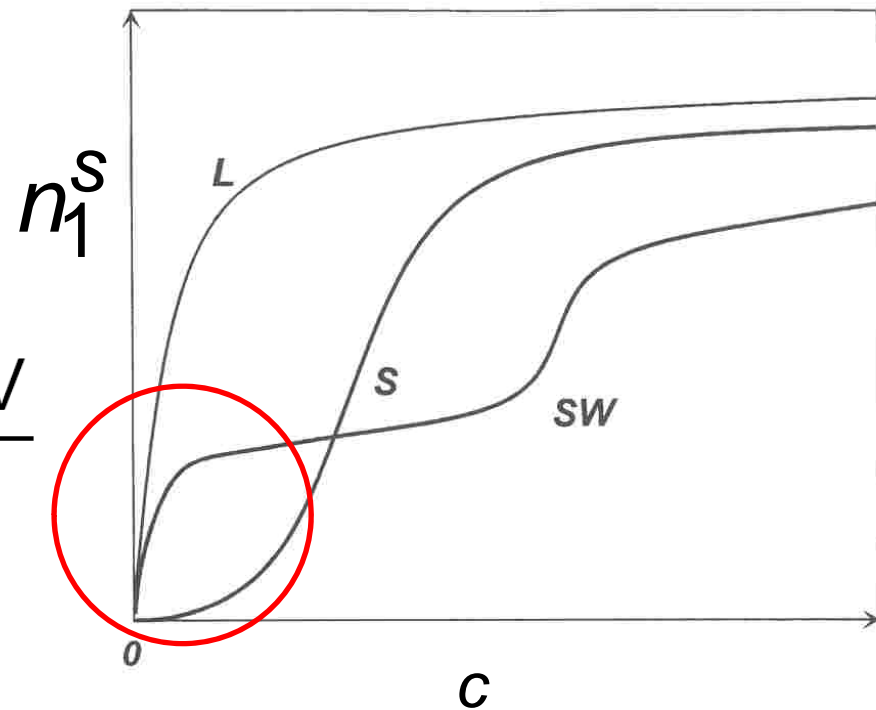
$$n_i^S = n_i^\sigma + n^S x_i$$

$$x_i \rightarrow 0 \quad n^\sigma \approx n^S$$

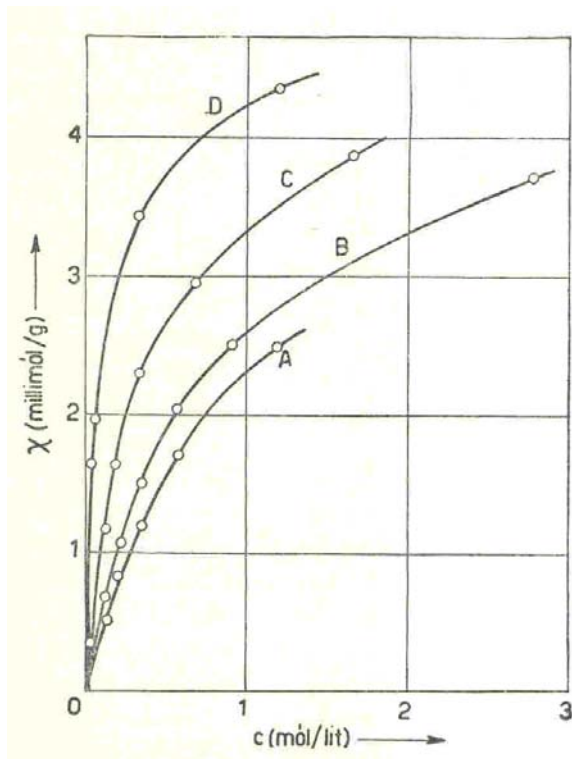
Kísérleti meghatározás

$$n^s = \frac{c_0 V_0 - c_e V_e}{m} = \frac{(c_0 - c_e) V}{m}$$

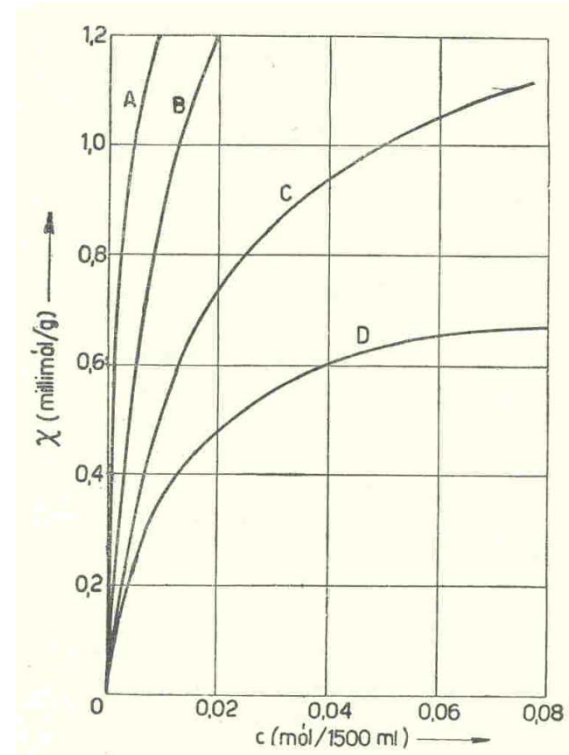
Duzzadás?

- A: hangyasav
- B: ecetsav
- C: propionsav
- D: vajsav

víz/aktív szén

toluol/szilikagél

irányított adszorpció